

## บทที่ 1

### บทนำ

เห็ดเป็นเชื้อรา (Fungi) ที่มีขนาดใหญ่ และมีมากกว่า 100,000 ชนิด ในจำนวนนี้พบว่า 2,000 ชนิดที่มีรสชาติและคุณสมบัติที่ดี เห็ดที่สามารถเพาะและเจริญเติบโต ได้ดีนั้นมีไม่กี่ชนิด ส่วนใหญ่ต้องเก็บจากธรรมชาติ เช่น ในป่าหรือตามทุ่งหญ้า เห็ดที่มนุษย์ได้นำมาศึกษาถึงการเพาะนั้นมีประมาณ 80 ชนิด ประมาณครึ่งหนึ่งที่สามารถให้ผลผลิตคุ้มค่าทาง เศรษฐกิจ และมีเพียง 20 ชนิดเท่านั้นที่สามารถพัฒนาการเพาะและสามารถจำหน่ายในเชิง การค้าได้ (วสันต์, 2536)

ในปัจจุบันความต้องการอาหารประเภทโปรตีนของมนุษย์มีมากขึ้น ตามอัตราการเพิ่มของประชากร อาหารโปรตีนดังกล่าวอาจได้มาจากพืชหรือสัตว์ก็ได้ แต่ในปัจจุบันอาหาร โปรตีนที่ได้จากเนื้อสัตว์นั้น มีไขมันสูงและมีราคาแพงเมื่อเปรียบเทียบกับอาหารประเภทอื่น ๆ ไขมันนี้เองที่เป็นสาเหตุทำให้เส้นเลือดอุดตัน เห็ดซึ่งจัดว่าเป็นอาหารที่มีโปรตีนสูงชนิดหนึ่ง และมีไขมันในปริมาณที่ต่ำ นอกจากนั้นเห็ดยังมีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์อีกด้วย (ปัญญา และ กิตติพงษ์, 2537) การเพาะเห็ดนับว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ไม่น้อยไปกว่าพืช เศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ และการเพาะเห็ดยังเป็นการนำวัสดุทางการเกษตรหลายชนิดมาใช้ประโยชน์ ในประเทศไต้หวันมีการเพาะเห็ดกันมากจนสามารถยึดเป็นอาชีพ และสามารถส่งออกจำหน่าย ยังต่างประเทศได้อีกด้วย เห็ดที่นิยมเพาะกันมาก คือ เห็ดแชมปิญอง เห็ดหอม เห็ดหูหนู เห็ดหูหนูขาว เห็ดฟาง เห็ดนางรม เห็ดเข็มทอง และเห็ดนามิโกะ โดยเฉพาะเห็ดเข็มทอง และ เห็ดนามิโกะ เพาะกันมากในประเทศญี่ปุ่น (ปัญญา และ กิตติพงษ์, 2537)

สำหรับในประเทศไทย ได้มีการเพาะเห็ดเป็นการค้าหลายชนิดด้วยกัน เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางรม เห็ดหูหนู และยังได้นำเห็ดที่สามารถเกิดดอกได้ในอุณหภูมิต่ำ เช่น เห็ดหอม เห็ดเข็มทอง มาศึกษาปรับปรุงวิธีการต่างๆ จนสามารถเพาะเป็นการค้าและเพาะเลี้ยง กันอย่างกว้างขวาง ในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ได้มีการนำเอาเห็ดชนิดต่างๆจากต่างประเทศ รวมทั้ง นำเห็ดป่าบางชนิด เช่น เห็ดลม หรือเห็ดกระด้าง เห็ดซอนขาว มาทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา แล้วเผยแพร่ให้ประชาชนได้รู้จักและนำไปเพาะเป็นอาชีพต่อไป เห็ดโคนญี่ปุ่น ก็เป็นเห็ดอีกชนิด หนึ่งซึ่งมีรสชาติดี มีลักษณะเด่นที่ส่วนของก้านดอกมีความกรอบ รสชาติคล้ายเห็ดโคน และสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน (ประพันธ์, ไม่ระบุปีที่พิมพ์) แต่มีปัญหาในการเกิดดอกที่ ไม่แน่นอนทำให้ ได้ผลผลิตต่ำ ถึงแม้ว่าเส้นใยเห็ดจะสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพธรรมชาติ บางครั้งสามารถพบเห็นจุดกำเนิดดอก แต่หลังจากนั้นจะแห้งเหี่ยวไป หรืออาจพบเห็นดอกเห็ด ได้ 1-2 ดอกต่อถุง ทำให้ไม่สามารถเพาะเลี้ยงเห็ดนี้เป็นการค้าได้

ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดดอกของเห็ดโคนญี่ปุ่น ก็อาจจะนำไปสู่การเพาะเห็ดโคนญี่ปุ่นในอนาคต อันจะเป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจต่อไป

**วัตถุประสงค์**

ศึกษาและทดสอบอิทธิพลของอุณหภูมิและวัสดุเพาะ ที่มีต่อการเกิด  
ดอกของเห็ดโคนญี่ปุ่น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University